

Uusi thorax- ja sydänanestesian oppikirja

Reino Pöyhiä

Textbook of cardiothoracic anesthesiology.

Thys DM, Hillel Z, Schwartz AJ. The McGraw-Hill Companies, New York 2001

ISBN 0-07-079188-0

McGraw-Hill Companies on vastikään julkaissut uuden thorax- ja sydänanestesian oppikirjan *Textbook of cardiothoracic anesthesiology*, joka on selvästikin laadittu varsin kunnianhimoisin tavoittein. Toimituskunta koostuu päätoimittajien lisäksi etupäässä arvovaltaisista amerikkalaisista kirjoittajista Mayo-klinikan, John Hopkinsin, Harvardin, Mount Sinain ja Emory University School of Medicine kaltaisista huippuyksiköistä, vain keskeisimmät paikat mainitakseni. Ainoastaan muutama eurooppalainen on hyväksytty mukaan, mistä erityisestä syystä voi iloita siitä, että joukossa on yksi suomalainen. Tri Timo T. Rinteen laatima kerrassaan erinomainen luku myokardiprotektiosta ja kardioplegiasta on miellyttävää luettavaa.

Vähän yli tuhanteen sivuun on yritetty tiivistää kaikki mahdollinen sydän-keuhkoanestesia. Kolmeen osaan jaettu oppikirja etenee klassiseen tapaan potilaan preoperatiivisesta tutkimisesta (n. 250 s.) monitorointiin, soveltavaan kliiniseen fysiologiaan, farmakologiaan, elinprotektioon (n. 210 s.), thoraxin erilaisten leikkausten anestesioiden erityispiirteisiin (n.310 s.) ja lopulta postoperatiiviseen hoitoon (n. 260 s.). Teksti on poikkeuksetta sujuvaa ja helposti luettavaa. Erityistä iloa tuottavat lukuisat selkeät kaaviot ja hyvät valokuvat.

Käypä kliininen tieto ja uusi teoreettinen tieto kohtaavat monessa kappaleessa; esim. lubetsoli ja citikoliini esitellään kortikosteroidin ja aprotiniin rinnalla inflammaatiota moduloivien lääkkeiden luvussa. Uudet antiromboottiset lääkkeet kuten abciximabi, eptifibatidi ja tirofibaani esitellään parissakin kohdassa, tosin melko pinnallisesti. Suppea (16 s.) sydämen ruokatorvikaikututkimuskappale hyvin tiivistää keskeisen tiedon asiasta. Tiivis luku lääkeinteraktioista on varmasti paikallaan muistutukseksi asian tärkeydestä, vaikkakaan eräiden antibioottien ja sienilääkkeiden interaktioista muiden lääkkeiden kanssa ei mainita sanaakaan.

Alkuhastuksen jälkeen tarkkaavaisen lukijan yllättää kuitenkin monen kappaleen pinnallisuus. Esimerkiksi perfuusiosta on laadittu lähestulkoon yleisissivistävä esitys; yksityiskohtaisia esityksiä vaikkapa aivoperfuusiosta on turha etsiä. Useassa kappaleessa syventävän tekstin sijaan esitellään sivukaupalla perustietoja. Helposti ei selviä, miksi sydänkeuhkoanestesian oppikirjassa esitetään happi- ja hiilidioksidielektrodien rakenne ja toimintaperiaate yksityiskohtaisesti, kerrotaan rasitusergometriasta huonekuvia myöten, käydään läpi kivun perusfysiologiaa tai vaikkapa uhrataan kokonainen luku sydänleikkaussalin fyysisten olosuhteiden kuvaamiseen. Sydänfarmakologiaa käsittelevä luku lähtee farmakologian ja farmakokinetiikan perusteista, mutta ei silti esittele tyhjentävästi itse otsikon aihetta. Kansainvälisiä tarpeita ei palvele kirjoittajien (?) yksiköissä käytettyjen vasoaktiivisten lääkkeiden laimennussuhteiden ilmoittaminen. Pettynyt olin myös monien erinomaisten – erityisesti posttorakotomikivun hoitoa käsittelevien - suomalaisten tutkimusten puuttumisesta kirjallisuusviitteistä.

Summa summarum: hyvät kuvat, selkeät kaaviot, näpsäkkä teksti – melkoista sivumäärää ja muutamaa huippukappaletta lukuunottamatta – osin melko pinnallinen asiasisältö. Teosta voinee verrata esimerkiksi Youngbergin *Cardiac, Vascular and Thoracic Anaesthesiaan* mutta kauaksi se jää Kaplanin ”raamatusta”, *Cardiac Anesthesiasta*. Thysin ja kumppanien hakuteos sopinee thorax- ja verisuonikirurgisten yksiköiden käsikirjastoon, erityispätevyysvaatimustasoa se kaikilta osin ei täyttäne.

Reino Pöyhiä, LT, anest. erikoislääkäri
Anestesiologia ja tehohoito
Kirurgian klinikka, HUS
Reino.Poyhia@hus.fi